

КАДРИ БУДОВАМ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА У 1932 РОЦІ

№ 8-9 (1810-1811) СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2022 РОКУ

ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ АКАДЕМІЇ НАПЕРЕДОДНІ ПОЧАТКУ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Напередодні початку нового навчального року, в Одеській державній академії будівництва та архітектури, незважаючи на великі проблеми і складнощі воєнного часу, відбулись і приємні події. Так, 31 серпня 2022 р. відбулося перше засідання Вченої ради Академії перед початком 2022/2023 навчального року. На цьому засіданні ректор ОДАБА професор

Ректор Академії проф. Ковров А. В. вручив нагороду проф. Крутію Ю. С.

А. В. Ковров урочисто вручив доценту кафедри гідротехнічного будівництва Анісімову Костянтину Івановичу і магістранту ІГБЦІ, матросу 35-ї бригади Гевріку Євгену Христофоровичу Подяки від начальника Одеської обласної військової адміністрації

Нагороди героям вручив ректор Академії

ції, а також Грамоти від голови Білгород-Дністровської районної ради і начальника Білгород-Дністровської районної військової адміністрації. Спів-

робітники нашої Академії отримали ці нагороди за особисту мужність при врятуванні людей, сміливі та рішучі дії, виявлені під час проведення аварійно-ряту-

вальних робіт на пошкодженому внаслідок ворожого ракетного обстрілу будинку в селищі Сергіївка Одеської області.

У зв'язку з Ювілеями, які відзначались влітку, нагородами були відзначені: проректор з науково-педагогічної роботи, д. т. н. професор Крутії Юрій Сергійович та завідувач кафедри залізобетонних конструкцій і транспортних споруд д. т.

Нагородження проф. Клименка Є. В.

н. професор Клименко Євгеній Володимирович. Крім того, як і зазвичай, Вчена рада затвердила план своєї роботи на 2022-2023 навчальний рік, а також затвердила до друку низку навчально-методичних і наукових видань.

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ!

24 серпня 2022 р. виповнилося 60 років від Дня народження доктора технічних наук, професора Крутія Юрія Сергійовича, проректора ОДАБА з науково-педагогічної роботи.

Вищу освіту Ю. С. Крутії здобув в Одеському державному університеті ім. І.І. Мечнікова, де у 1984 році закінчив механіко-математичний факультет. У 1985-1988 рр. навчався в аспірантурі на кафедрі методів математичної фізики ОДУ ім. І.І. Мечнікова.

В Одеській державній академії будівництва та архітектури Юрій Сергійович працює з 1988 р. на посадах: асистент кафедри прикладної і обчислювальної математики і САПР Одеського інженерно-будівельного інституту (1989-1991 рр.), доцент кафедри прикладної і обчислювальної математики і САПР (1991 р.), заступник декана факультету конструювання в промисловому та цивільному будівництві ОІБІ-ОДАБА (1991-2001рр.), декан факультету економіки і управління в будівництві Одеської державної академії будівництва та архітектури (2001-2015 рр.). На всіх посадах понад 30 років без-

доганно виконував свої службові обов'язки та зробив вагомий внесок у розвиток освіти і науки. За його ініціативою та безпосередньому керівництві в Академії було започатковано та розвинуто підготовку фахівців за напрямками підготовки та спеціальностями «Геодезія, картографія та землеустрій», «Землеустрій та кадастр», «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка підприємства», а також створено кафедри землеустрою та кадастру, менеджменту і управління проектами, маркетингу.

З ініціативи Ю. С. Крутія у 2018 р. на базі факультету економіки і управління в будівництві був створений навчально-науковий інститут бізнесу та інформаційних технологій.

У 1990 р. Юрій Сергійович захистив дисертацію на тему «Факторизація матриць-функцій, що зводяться до постановних, і деякі додатки» на здобуття наукового ступеня кандидат фізико-математичних наук. У 1994 р. присвоєне вчене звання доцент.

У 2016 р. Ю. С. Крутії захистив дисертацію на тему «Розробка методу розв'язання задач стійкості і коливань деформівних систем зі змінними неперервними параметрами» на здобуття наукового ступеня доктор технічних наук. У 2018 р. він отримав вчене звання професор.

Ю. С. Крутії запропонував метод прямого інтегрування диференціальних рівнянь з неперерв-

ними змінними коефіцієнтами. Розробив новий метод розв'язання задач стійкості і коливань деформівних систем зі змінними неперервними параметрами.

3 серпня 2015 р. Юрій Сергійович Крутії призначений на посаду проректора з науково-педагогічної роботи ОДАБА.

На кафедрі інформаційних технологій та прикладної математики Ю. С. Крутії викладає наступні дисципліни: Математичні моделі в економічній діяльності, Диференціальні рівняння, математичні методи і моделі в економічних дослідженнях, Математичні моделі досліджень будівельних конструкцій, Системний підхід в економіці.

Професор Ю. С. Крутії поєднує плідну адміністративну діяльність з науково-педагогічною та виховною роботою. Він є автором понад 141 наукових та навчально-методичних праць, у тому чис-

лі 6 монографій.

Юрій Сергійович користується заслуженим авторитетом у співробітників і студентів. Шляхом таємного голосування студентів, п'ять разів був визнаний кращим викладачем року. За багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність професор Ю. С. Крутії нагороджений: Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України, нагрудним знаком «Відмінник освіти України», нагрудним знаком «За наукові та освітні досягнення», Грамотою Верховної Ради України, Подякою Прем'єр-міністра України

Коло наукових інтересів вченого: механіка деформівного твердого тіла, теорія стійкості, теорія коливань, будівельна механіка.

Шановний

Юрію Сергійовичу!

Ми високо цінуємо Ваші професійні і людські якості, вдячні за Ваш вагомий внесок у розвиток нашої Академії, відданість шляхетній справі підготовки висококваліфікованих фахівців для будівельної галузі рідної Держави і дружніх країн. Щиро вітаємо Вас з Ювілейним Днем народження! Бажаємо Вам і Вашим близьким усього самого найкращого!

Ректорат, профспілковий комітет співробітників, колектив Академії, редакція газети «Кадри – будовам»

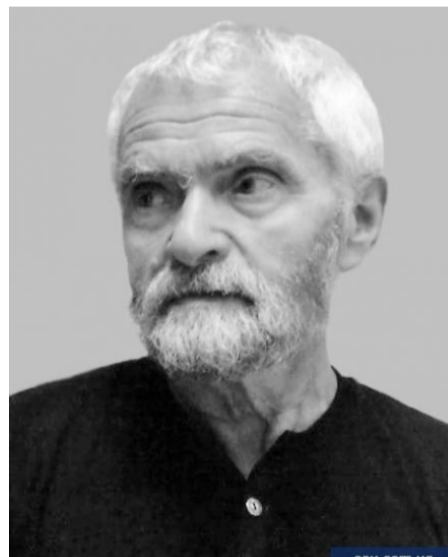
ЮВІЛЕЙ ВІДОМОГО ОДЕСЬКОГО СКУЛЬПТОРА

31 серпня 2022 р. виповнилось 90 років від дня народження видатного скульптора, заслуженого художника України Олександра Веніаміновича Князика, творіння якого стали важливими складовими одеського культурного простору. Багатьом знайомі пам'ятники, автором яких він є. Серед них: пам'ятник Григорію Маразлі, Володимирі Висоцькому, Йосипу де Рібасу, Богдану Хмельницькому, одеситам-чорнобильцям, загиблим працівникам правоохоронних органів, надгробний пам'ятник засновника і першого редактора газети «Вечерня Одесса» Б. Ф. Дерев'янка, статуя

Спартака, декоративна композиція «Муза» («Дівчина на дельфіні») біля будівлі театру музичної комедії, меморіальна дошка на будинку, у якому жив І. Ільф... Він завжди співпрацював з архітекторами. Скульптор створив барельєфи для театру музичної комедії та барельєфи дверей храму Св. Тетяни в Одесі.

О. В. Князик народився у 1932 році у Дніпропетровську (нині – місто Дніпро). У 1948-1953 рр. навчався на скульптурному відділенні Дніпропетровського художнього училища. 1953-1959 рр. – навчався на скульптурному факультеті Київського державного художнього інституту (викладачі Олексій Олійник, Макар Вронський, Макс Гельман, Іван Макогон). У 1958 році Олександр Князик почав виставкову діяльність. 1959-1962 рр. він – скульптор у скульптурному цеху Одеського товариства художників. З 1962 року – член Спілки художників. 1965-1992 рр. працював на художньо-виробничому комбінаті. З 1967 р. – голова секції скульптури

Одеської обласної організації Спілки художників. Голова обласної художньої ради та член республіканської художньої ради з 1974 р. У 1982 році О. В. Князик отримав почесне звання «Заслужений художник Української РСР». 1988-1991 рр. – голова Правління Одеської обласної організації Спілки художників. 1990 рік був ознаменований нагородженням митця Золотою медаллю на Міжнародному бісеналі «Дантеско» в Равнні (Італія)

за пластичну композицію «Оновлення».

Неодноразово персональні виставки скульптора проходили в Одеському художньому музеї. У 2001 році в Морський галереї (Одеса) відбулася персональна виставка пластики малих форм. Скульптор О. В. Князик – учасник багатьох міжнародних, всеукраїнських, обласних виставок і симпозіумів.

Творіння Олександра Князика зберігаються в багатьох музеях і приватних зібраннях в Україні та за її межами.

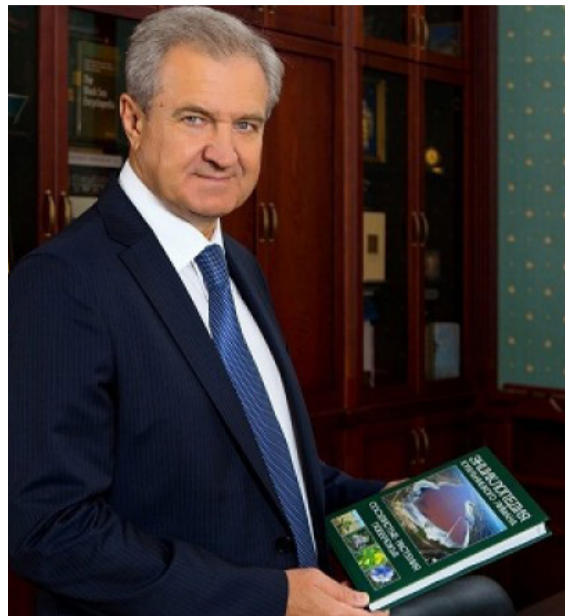
Шановний

Олександр Веніаміновичу!

Щиро вітаємо Вас з Ювілеєм! Ми вдячні Вам за Ваш вагомий внесок у культурну, мистецьку спадщину України, за вашу відданість мистецтву! Бажаємо Вам усього найкращого: міцного здоров'я, щастя творчості, активного довголіття і натхнення на нові творчі звершення!

Редакція газети «Кадри – будовам»

ВІТАЄМО!

25 вересня 2022 р. виповнилося 65 років від Дня народження Почесного громадянина міста Одеси і Одеської області Сергія Рафаїловича Гриневецького.

Чи потрібно представляти його одеситам і жителям Одещини? Нагадаємо, що С. Р. Гриневецький був народним депутатом України 3-го, 6-го і 7-го скликань, двічі очолював Одеську обласну державну адміністрацію і працював головою Одеської обласної ради. Він – кавалер орденів «За заслуги» III, II, I ступенів, двох орденів Ярослава Мудрого і відомий меценат.

Вельмишановний Сергію Рафаїловичу!
Щиро вітаємо Вас з Ювілейним Днем народження!
З найкращими побажаннями,

Редакція газети
«Кадри – будовам»

ERASMUS ДО ВРОЦЛАВА ДОВЕДЕ (НАУКОВІ МАНДРИ ВЧЕНИХ-ЕКОНОМІСТІВ ДО ДРУЖНЬОЇ ДЕРЖАВИ)

З 12 по 16 вересня 2022 р. відбувся візит до Вроцлавського університету (Польща) директорки Навчально-наукового інституту бізнесу та інформаційних технологій ОДАБА, к. е. н., доцента кафедри економіки та підприємництва Петрищенко Наталії Анатоліївни та к. е. н., доцента кафедри економіки та підприємництва Пандас Анастасії Валеріївни. Ця можливість здійснювалась у рамках програми Erasmus for Ukraine at the University of Wroclaw.

Метою поїздки було стажування та обмін досвідом з польськими колегами. Колектив кафедри економіки та підприємництва Навчально-наукового інституту бізнесу та інформаційних технологій Одеської державної академії будівництва та архітектури та Інститут економічних наук Факультету права, управління та економіки Вроцлавського університету плідно співпрацюють з 2018 року. За

Зустріч з деканом Факультету права, управління та економіки Вроцлавського університету dr hab. Jacek Przygodzki prof.

цей період було підготовлено дві заявки Erasmus+, одна з яких отримала підтримку.

Проведено спільні конференції:

- Wroclaw Annual International Conference on Health and Lifestyle (WAICHL), Факультет права, управління та економіки Вроцлавський університет, м. Вроцлав, Польща

2019 – 2022 рр.

- Міжнародна науково-методична конференція «Управління якістю підготовки фахівців», Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна 2019 – 2022 рр.

- Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Сучасні тенденції економічного

розвитку регіонів: теоретичні та прикладні аспекти», кафедра економіки та підприємництва, Одеська державна академія будівництва та архітектури 2021 – 2022 рр.

Викладачі кафедри входять до складу редакційної ради наукового журналу Ekonomia – Wroclaw Economic Review (м. Вроцлав, Польща) <https://wuwr.pl/ekon>

Дякуємо нашим колегам з Вроцлавського університету за цікавий професійний досвід в контексті особливостей освітнього процесу, викладання економічних дисциплін, використання сучасних інструментів по роботі зі статистичними даними, а саме:

Dr. Wioletta Nowak
Prof. dr. hab. Katarzyna Szalonna
Dr. Urszula Banaszczak-Soroka
Dr. Magorzata Wachowska

Відділ міжнародних зв'язків
ОДАБА

ТАЛАНОВИТІ ВИПУСКНИКИ АКАДЕМІЇ ОТРИМАЛИ ПРЕМІЇ ІМЕНІ Г. С. КАРКАШАДЗЕ

Найкращі студенти Одеської державної академії будівництва та архітектури завжди мають найкращі перспективи щодо творчого професійного розвитку.

Будівельний холдинг ZARS

багато років підтримує талановиту молодь та молодих будівельників. Саме тому з 2015 року, вже стало доброю традицією вітати напутнім словом студентів нашої Академії на урочистих заходах і дарувати їм подарунки, які допомагають в подальшому у навчанні і професійному розвитку.

Принагідно зауважимо, що компанія ZARS здійснює повний інвестиційно-будівельний цикл власних проєктів, від девелопмента і будівництва до введення в експлуатацію та управління. Сам холдинг ZARS був заснований 14 жовтня

1996 року Гіві Сіловановичем Каркашадзе (1930-2006). Створені компанією спільно з ОДАБА стипендії та гранти імені засновника компанії отримують у процесі навчання (і після його завершення) найталановитіші студенти.

Переможцями, які отримали премії ім. Г. С. Каркашадзе цього року стали:

Мироненко Анастасія (випускниця Архітектурно-художнього інституту 2021-2022 навчального року). Тема роботи – «Бізнес-центр у м. Одеса»; керівник – старший викладач кафедри архітектури будівель і

споруд Бельська Н. К.

Свердленко Олексій (випускник Інженерно-будівельного інституту 2021-2022 навчального року). Тема роботи – «Несуча здатність бетонних балок з базальтопластиковою арматурою, підсиленою вуглепластиковим полотном»; керівник – д. т. н. професор кафедри залізобетонних і кам'яних конструкцій та транспортних споруд Карпюк В. М.

Переможці отримали дипломи та премії у розмірі 10 000 грн кожний.

СПАДКОЄМНІСТЬ ПОКОЛІНЬ У МИСТЕЦТВІ

В. О. Токарь

8 серпня 2022 р. в приміщенні одеської бібліотеки № 1 ім. Є. Багрицького (вул. Преображенська, 35 А) відбулося урочисте відкриття виставки «Обереги пам'яті. Віктор Токарь & Мечислав Віц-Дельпес». Ця виставка поєднала художні твори доцента кафедри дизайну архітектурного середовища Архітектурно-художнього інституту нашої Академії В. О. Токаря і його дідуся – скульптора М. Віц-Дельпеса. Поєднання в єдиному виставковому просторі вишуканих графічних аркушів, мініатюрних живописних творів і невеликих скульптур, вдало побудована експозиція – безумовні достоїнства цієї виставки.

Експозиція виставки

Юрій ПИСЬМАК, мистецтвознавець

ОДЕСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ ІМ. К. Г. ПАУСТОВСЬКОГО – 100 РОКІВ

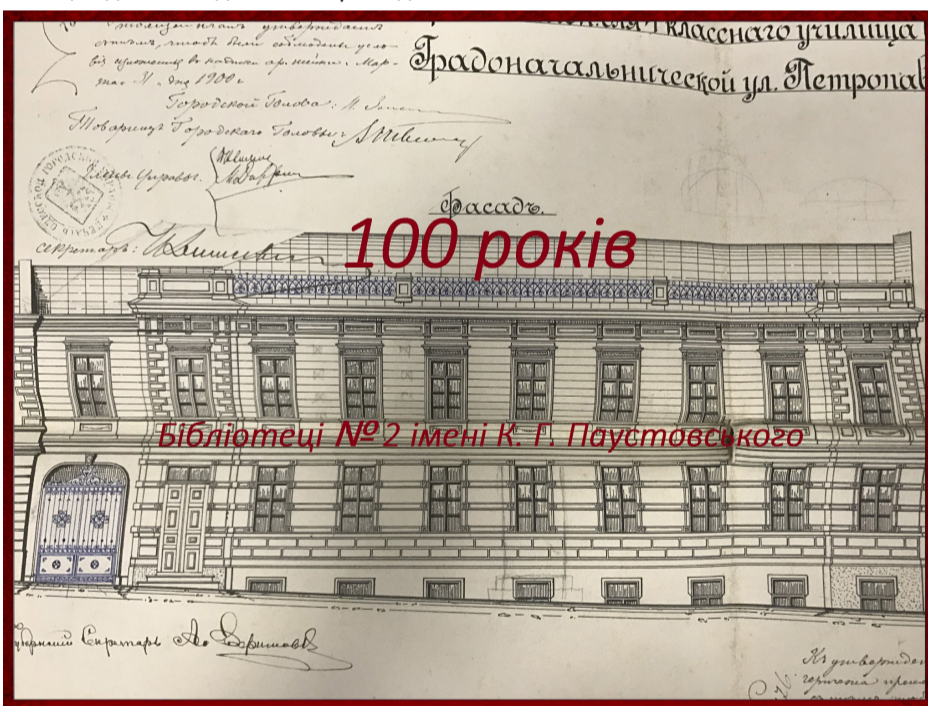
8 вересня 2022 року в бібліотеці №2 ім. К. Г. Паустовського відбувся урочистий захід з нагоди відзначення 100-річного Ювілею закладу.

Колектив бібліотеки, який очолює завідувача Карина Апарінова, прийшли привітати представники місцевої влади, громадськості, творчої інтелігенції, колеги та численні друзі. Заступниця директора Департаменту культури та туризму Одеської міської ради Людмила Крижалко (випускниця Архітектурного факультету ОІБІ) зазначила, що девіз, під яким проходить

Вручення К. В. Апаріновій Почесної Грамоти виконкому Одеської міської ради

культури України Євген Лукашов, майстриня художнього слова, артистка Одеської філармонії Олена Куклова із солісткою Ганною Слободяник, заслужена працівниця культури України Ганна Розен. На подальші добрі творчі справи колектив бібліотеки благословила настоятелька Свято-Архангело-Михайлівського монастиря м. Одеси матінка Серафима. Голова Асоціації ветеранів підводників ім. О. Марінеско Євген Лівшиц вручив працівникам бібліотеки Подяку. Також з Ювілеєм закладу колектив

100 років бібліотеці Паустовського

Ювілей – «Бібліотека об'єднує покоління», якнайкраще характеризує її діяльність.

За багаторічну плідну працю, вагомі трудові і творчі досягнення, значний внесок у розвиток куль-

турно-просвітницького життя міста Одеси та з нагоди 100-річчя з дня заснування, колектив бібліотеки ім. К.Г. Паустовського нагороджений Почесною грамотою Виконавчого комітету Одеської міської ради.

Святковий концерт викликав захоплення глядачів

Працівники бібліотеки приймали вітання та подарунки від колег з міських бібліотек для дорослих та для дітей, бібліотеки ім. І. Франка та Одеської національної наукової бібліотеки.

Привітали колектив бібліотеки ім. К. Г. Паустовського та виступили з творчими номерами майстриня художнього слова Світлана Лукіна, заслужений працівник

привітали організатори кают-компанії «Морська бібліотека Одеси», журналісти газети «Моряк України», редактор газети «Кадри – будовам» Юрій Письмак, керівник театру «Балаганчик» мистецької школи №13 Надія Хохлова, художники, письменники та музиканти Одеси.

За матеріалами офіційного сайту Одеської міської ради

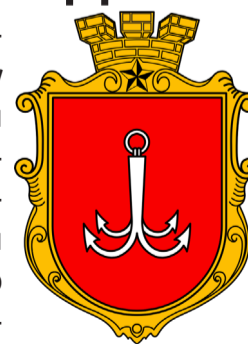
ЄВГЕН ГОЛУБОВСЬКИЙ – ПОЧЕСНИЙ ГРОМАДЯНИН ОДЕСИ

Світлина В. Тенякова

За багаторічну просвітницьку та культурно-мистецьку діяльність, активну громадську позицію, вагомий внесок у розвиток літератури та мистецтва Євгена Мойсейовича Голубовського у попередні роки було нагороджено Почесною відзнакою Одеського міського голови імені Григорія Маразлі всіх трьох ступенів, що прирівнюється до статусу «Почесний громадянин міста Одеси».

2 вересня, на честь Дня міста, Євгену Голубовському вручено нагородну атрибутику та посвідчення Почесного громадянина Одеси.

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ПАМ'ЯТІ ЇЇ КОРОЛІВСЬКОЇ ВЕЛИЧНОСТІ КОРОЛЕВИ ЄЛИЗАВЕТИ ІІ БРИТАНСЬКІ СКЛАДОВІ АРХІТЕКТУРНОЇ І ХУДОЖНЬОЇ СПАДЩИНИ ОДЕСИ

Підтримка України народом і урядом Сполученого Королівства в умовах широкомасштабної війни, дозволяє нам сьогодні по-новому подивитись і на британські складові дорогоцінної архітектурної і художньої спадщини нашої країни. Її королівська величність Єлизавета ІІ особисто ще на початку цієї війни зробила великий внесок на допомогу Україні. Чудова мрія про співробітництво з бюро всесвітньовідомого британського архітектора Нормана Фостера (Norman Foster) при відродженні і відбудові українських міст, що зазнали руйнацій внаслідок ворожих обстрілів і ракетних ударів, воскрешає у пам'яті сторінки історії вдалої співпраці з зодчими Туманного Альбіону у ХІХ ст. Відомо, що саме у ХІХ ст. Велика Британія була законодавицею архітектурної моди в усьому світі. В архітектурі багатьох старовинних будівель, які збереглися на теренах нашої держави (в тому числі і в Одесі), можна виразно побачити віддзеркалення британських впливів. Так, наприклад, в зовнішньому вигляді низки будівель середмістя Одеси, зведених у другій половині ХІХ ст., вдалося побачити елементи, створені під впливом творчої спадщини великого Ініґо Джонса (Inigo Jones) (1573-1652).

В ексклюзивному інтерв'ю BBC World Service та BBC Radio Newshour 2 липня 2022 р. одеський міський голова Г. Л. Труханов повідомив: «Ми дуже високо цінуємо допомогу вашої країни, вашого прем'єр-міністра. Саме тому мною було підписано розпорядження про нагородження Бориса Джонсона Почесною відзнакою імені Григорія Маразлі І, ІІ, ІІІ ступенів. Це найвища нагорода Одеси та наша найвища вдячність за допомогу Україні у відбитті ударів агресора». Відомо, що статус володаря всіх трьох ступенів цієї Почесної відзнаки прирівнюється до звання «Почесний громадянин Одеси». Далі мер Одеси додав: «...В цій боротьбі пан Джонсон стане першим Почесним громадянином Одеси – підданим Великобританії за весь час існування нагороди з 1862 року».

Відомий англійський архітектор Томас Харрісон (1744-1829) є ймовірним автором первісного проєкту одеського палацу графа М. С. Воронцова, збудованого під

Воронцовський палац. Одеса. Світлина С. Ельмири

Борис Джонсон
Почесний громадянин Одеси

керівництвом місцевого зодчого Франца Боффо. Харрісон був ровесником батька замовника проєкту і першого власника палацу, Семена Романовича, який багато років був Надзвичайним і Повноважним послом імперії в Лондоні. Саме він порекомендував своєму синові звернутися до британського зодчого і замовити у нього проєкти своїх майбутніх палаців (зокрема – Алупкінського). Є відомості про те, що М. С. Воронцов особисто відвідував Честер, щоб домовитись з архітектором про проєктування палаців для нього. Доктор Мойра Рудольф-Хенлі (Великобританія) в своїй дисертації відтворила зображення аркушу проєкту палацу, який був створений Т. Харрісоном для М. С. Воронцова бл. 1822 р. (200 років тому). Але, немає гарантії того, що саме цей проєкт був призначений саме для Одеси. Так, у каталозі виставки проєктів Томаса Харрісона «The Modest Genius» («Скромний геній»), яка проходила в музеї Гросвенор в Честері, зазначається, що цей палац мав бути зведений на берегах Дніпра в Україні.

Михайло Семенович Воронцов був знаним колекціонером мистецьких творів. Його одеський палац, серед багатьох інших, прикрашали твори видатних британських митців: Вільяма Хоґарта (William

Архітектор Томас Харрісон
(1744-1829)

Hogarth) (1697-1764), Томаса Лоуренса (Thomas Lawrence) (1769-1830), Джорджа Хейтера (George Hayter) (1792-1871), Джона Хопнера (John Hoppner) (1758-1810), Христини Робертсон (Christina Robertson) (1796-1854), Джорджа Доу (George Dawe) (1781-1829) та інших британських митців. Відлита з бронзи кінна статуетка герцога Веллінгтона прикрашала камін в кабінеті М. С. Воронцова на другому поверсі одеського палацу.

У фондах Одеського музею західного та східного мистецтва зберігається колекція англійських гравюр ХVІІ – ХІХ століть, яка нараховує 85 одиниць зберігання (аркушів). Наукові співробітники музею підкреслюють, що, як і живописні твори англійських митців, англійські гравюри є досить рідкісними експонатами на теренах України. Головним дослідником колекції англійських гравюр у зібранні ОМЗСМ стала відомий мистецтвознавець Ірина Юрїївна Глебова (нині – заступниця директора музею з наукової робо-

ти). Серед аркушів цієї колекції, на особливу увагу заслуговує репрезентативний портрет короля Іакова ІІ, створений різцем гравера Ван дер Банка (1649-1697) з оригіналу пензля найбільш популярного британського портретиста кінця ХVІІ – початку ХVІІІ ст. сера Готфрі Неллера (Godfrey Kneller) (1646-1723). Результатом цього дослідження стало видання наукового каталогу колекції англійської гравюри у зібранні Одеського музею західного та східного мистецтва (автор-упорядник І. Ю. Глебова).

Серед будівель Одеси, в архітектурі яких (у різні роки) знайшли віддзеркалення впливи англійської неоготики: Будинок генерал-майора Лехнера. 1833-1835 рр., архітектор Франц Карлович Боффо (вул. Мечникова, 2, ріг Херсонського узвозу); Будинок Брижинського. 1835 г., архітектор Ф. Боффо (вул. Пастера, 1); Реформатська церква. 1892 р., архітектори Віктор Олександрович Шретер та Олександр Йосипович Бернардацці (вул. Пастера, 62); Будівля шпиталю Касперовської громади. Зведена у 1893 р. Автори проєкту – інженери Лішин Михайло Андрійович та Лішин Микола Андрійович (Італійський бульвар, 7, ріг вул. Маріїнської); клініка Дю-Буше. 1890-і рр., архітектор Ландесман Семен Андрійович (вул. Ясна, 6); Адміністративна будівля водонасосної станції «Головна». 1890-ті рр., архітектори Влодек Лев Львович та Ландесман Семен Андрійович (вул. Водопровідна, 15); будинок-особняк на дачі Р. Ф. Климовецького в Аркадії. Початок ХХ ст., архітектор Шеврембрандт Герман Карлович (вул. Сергія Варламова, 28); Прибутковий будинок Григор'євої (з кафе Фанконі) 1912 р. архітектори Дмитренко Юрїй Мелетійович та Скведер Християн Якович (вул. Ланжеронівська, 15, ріг вул. Єкатерининської). Найбільш яскравим втіленням британських впливів в архітектурі Одеси є палац З. Бржозовського («Шахський палац»), зведений на початку 1850-х років за проєктом зодчого Фелікса Вікентійовича Гонсіоровського.

В одній з наукових статей автора цих рядків розглядався унікальний артефакт – фаянсова тарілка із зображенням герба Лондона, яка була виготовлена на мануфактурі «Браун-Уест-

хед-Мур і К» в Сток-он-Трент (графства Стаффордшир) для одеського готелю «Лондонська». Було здійснено атрибуцію й науковий опис цього рідкісного предмета декоративно-прикладного мистецтва, виявлені його геральдичні, стилістичні, морфологічні і художньо-естетичні особливості, висвітлені деякі технологічні прийоми нанесення рисунків на фаянсові вироби на мануфактурах Англії у XVIII – на початку XX ст. «Герб Лондона, який прикрашає лицьовий бік тарілки, має суттєву особливість – унизу, під щитом, на стрічці-бандеролі красується напис «HOTEL DE LONDRES». Симетрично відносно вертикальної осі композиції розташовані геральдичні щитотримачі – два крилаті дракони. Крила драконів, зображення яких відтворені на тарілці, подібно плащам лицарів-хресто-

носців, прикрашені хрестами. Ці фантастичні істоти підтримують з двох боків щит, тло якого на чотирі частини розділяє хрест. Щит увінчує комбіноване завершення у вигляді головного убору (з опушкою з хутра горностає), який переходить у лицарський шолом із закритим забралом й нашоломником у вигляді крила з хрестом. З шолому в обидва боки «виростає» бароковий «рослинний» орнамент намету». У XIX ст. англійський фаянс був визнаний найкращим у Європі. На межі XIX – XX століть у Східній Європі відбувався бурхливий розвиток готельного бізнесу і, відповідно, зведення нових будівель готелів. В Одесі за проєктом відомого архітектора Ю. М. Дмитренка (за участю архітектора Ф. А. Троупянського) у 1898-1899 рр. на Миколаївському (сьогодні – Приморському)

бульварі було зведено будівлю готелю «Лондонська». Саме для цього готелю одеські підприємці замовили в Англії фаянс і, зокрема, фаянсову тарілку, яка за більш ніж 120 років після її виготовлення перетворилася на раритет.

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що британська складова є достатньо вагомою в архітектурній і художній спадщині Одеси. Укріплення дружби і співпраці між Україною і Сполученим Королівством в умовах ворожої агресії, велика підтрим-

ка з боку уряду і народу Великої Британії, роблять ще більш актуальними історико-архітектурні і мистецтвознавчі дослідження, які підтверджують участь (наприкінці XVIII – на початку XX ст.) британських зодчих, художників, інженерів, фахівців садово-паркового мистецтва в створенні (і втіленні) об'єктів архітектурної і художньої спадщини України в цілому (і Одеси зокрема). Переконливих свідочств цього (у тому числі й документальних) – достатньо. При цьому, мистецтвознавці відзначають, що в країнах Східної Європи твори британських художників є досить рідкісними.

Юрій ПИСЬМАК
мистецтвознавець,
почесний працівник
культури України

ОСТАННЯ ПУТЬ КОРОЛЕВИ

У Великій Британії поховали королеву Єлизавету II, яка померла 8 вересня 2022 р. в своєму шотландському замку Балморал у віці 96 років. 19 вересня її проводжали в останню путь в Вестмінстерському абатстві, де пройшла державна панахида за участю членів королівської родини, прем'єр-міністра Ліз Траїсс і декількох її попередників, а також сотень вищих державних чиновників й членів королівських родин закордонних країн. Загалом в державній церемонії поховання Єлизавети II взяли участь більш ніж 2000 осіб, у тому числі федеральний президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмайєр і президент США Джо Байден. На це поховання не були запрошені представники з Росії і Білорусі.

Від нашої держави були присутні перша леді Олена Зеленська і прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

За попередні дні з королевою прийшли попрощатися сотні тисяч людей, яким довелося відстояти ба-

гатокілометрову чергу до Вестмінстерського абатства. Час очікування в окремих випадках перевищував добу. Пізно ввечері 18 вересня людям більш не дозволяли ставати в чергу.

Єлизавета II була похована поряд зі своїм чоловіком, герцогом Едінбургським – у Меморіальній каплиці короля Георга VI у Вінзорському

замку. Там поховані королева-мати, принцеса Маргарет і батько королеви – король Георг VI. Державний похорон Єлизавети II став першою подібною церемонією після смерті колишнього прем'єр-міністра Уїнстона Черчилля у 1965 році. Похорон проходив при дотриманні масштабних заходів безпеки. День поховання королеви був об'явлений

офіційним вихідним.

Так закінчилась 70-річна епоха правління Єлизавети II.

Ми вдячні її величності королеві за підтримку нашої країни після початку широкомасштабного вторгнення ворога на наші терени.

* * *

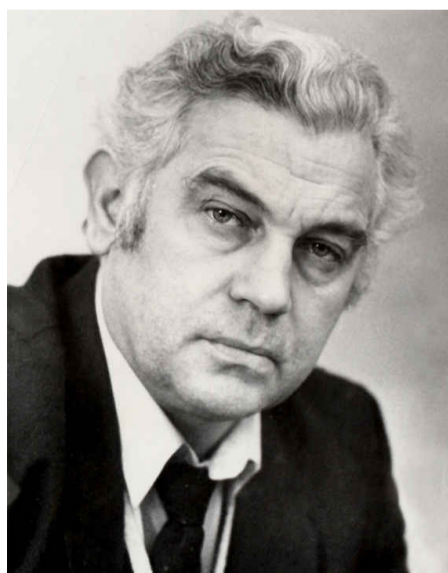
10 вересня 2022 року в лондонському Сент-Джеймському палаці відбулась історична церемонія проголошення нового короля Чарльза (Карла) III. Ця церемонія вперше транслювалася у прямому ефірі. 73-річний Чарльз автоматично став монархом після смерті матері, але процедура проголошення є конституційною формальністю визнання його суверенітету. Новий британський король став найстаршим монархом в історії Британії на час вступу на престол. Він захоплюється аквареллю і активно виступає за збереження культурної спадщини, у тому числі – старовинних будівель.

ПІШОВ З ЖИТТЯ «АРХІТЕКТОР» ПЕРЕБУДОВИ

30 серпня 2022 р., у віці 91 року, помер перший і останній президент СРСР, лауреат Нобелівської премії миру Михайло Сергійович Горбачов.

ПАМ'ЯТАЄМО!

11 серпня 2022 р. виповнилося 25 років від дня загибелі (від рук найманого вбивці) видатного публіциста і політика, засновника і першого головного редактора газети «Вечерня Одесса» Бориса Федоровича Дерев'янка (1938-1997).